КАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Силабус навчальної дисципліни

Культура мови та етика комунікації в освітньому просторі

1. Загальна інформація			
Спеціальність	А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)		
Спеціалізація	А4.01 Середня освіта (українська мова і література)		
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література)		
Рівень вищої освіти	*магістр*		
Мова навчання	українська		
Форма здобуття освіти	денна		
Статус навчальної дисципліни	*вибіркова*		
Курс (рік навчання)	2		
Семестр	денна — 3		
Обсяг навчальної дисципліни	*денна — 3 кред. ECTS, 90 годин*		
Розподіл за видами занять та годинами навчання	**види**	денна форма	заочна форма
	лекції	12	—
	практичні заняття / семінарські заняття	18	—
	лабораторні заняття		—
	самостійна робота	60	—

Форма підсумкового контролю	*залік*
Кафедра	Кафедра української мови
Викладач (-і)	Грещук Валентина Василівна
Контактний телефон викладача	0506879363
E-mail викладача	valentyna.greshchuk@cnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7588
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.
2. Мета навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни є: Метою курсу є оволодіння системою комунікативних компетенцій та компетентностей, що забезпечують здійснення майбутніми фахівцями професійної комунікації на високому рівні, можливість самореалізації через вербальні та невербальні засоби комунікації з погляду педагогічної діяльності.	
3. Тематика навчальної дисципліни	
Значення мовлення в освітньому процесі. Зміст поняття "культура мовлення педагога".	
Комунікативні ознаки культури мовлення, їх роль у діяльності педагога.	
Складові елементи техніки мовлення учителя-словесника.	
Орфоепічні аспекти культури спілкування.	
Лексичне та фразеологічне багатство мовлення педагога.	
Мовленнєвий етикет як складова професійно-педагогічної комунікації.	
Соціолінгвальна компетентність учителя у професійно-педагогічній комунікації.	
Антиетикет у педагогічному спілкуванні.	
Комп'ютерні засоби як інструмент професійно-педагогічної комунікації.	

4. Система оцінювання навчальної дисципліни		
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf). Кожен вид роботи оцінюється за 100-бальною шкалою. Отриманий бал в електронному журналі автоматично перераховується у підсумкову оцінку з урахуванням ваги цього виду роботи (множиться на відповідний ваговий коефіцієнт).	
Вага оцінювання форм поточного контролю	*лекції*	0
	практичні / семінарські	20
	лабораторні	0
	індивідуальне завдання	0
	колоквіум	60
	самостійна робота	20
Вага оцінювання форм підсумкового контролю	*залік*	0

5. Політика навчальної дисципліни
Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами ґрунтуються на принципах академічної доброчесності відповідно до чинних нормативних документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника: • Кодекс академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2026/08/kodeks-akademichnoi-dobrochesnostii-karpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka.pdf) • Положення про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf) • Положення про порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, застосування заходів реагування та оскарження Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf) • Процедура забезпечення дотримання академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf) • Положення про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf)
Відвідування занять. Організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf).
Неформальна освіта. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf).

6. Рекомендована література
Основна література
Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Вид. дім Д. Бураго, 2013. 460 с.
Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ, 2004. 342 с.
Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2005. 336 с.
Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ "Академія", 2006. 256 с.
Гринчишин Д., Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Словник-довідник з культури української мови. 3-тє вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2006. 367 с.
Ґрещук В. Формування патріотизму на заняттях з української мови засобами поетичного тексту та медіатехнологій. Освітні обрії. Івано-Франківськ. № 1 (62). 2026. С. 33-38.
Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ : Либідь, 2001. 240 с.
Сербенська О. А. Культура усного мовлення. Практикум: навч. посібн. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 212 с.
Стахів М. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посібн. Київ : Знання, 2008. 245 с.
Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування. Київ : Лібра, 2003. 416 с.
Додаткова література
Александрова В. О. Мовленнєва культура сучасної молоді. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2013. № 8 (ч. 2). С. 7–11.
Бабич Н. Д. Магія слова для всього живого: Мовно-народознавчі наукові студії Н.Д. Бабич. Чернівці : Букрек, 2012. 384 с.
Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації : навч. посібн. Київ: АртЕк, 2008. 252 с.
Васянович Г. П. Педагогічна етика: навч. посібн. Київ: Академвидав, 2011. 256 с.
Васянович Г. Культура спілкування педагога в системі moral'nih відносин. Вибрані твори : у 7 т. Т. 3 Львів, 2015. С. 372–385.
Винницький В. Українська акцентна система: становлення, розвиток. Львів: Бібльос, 2002. 578 с.
Войцехівська І. С., Ільєва О. П. Культура спілкування і мовний етикет. Вивчаємо українську мову та літературу. 2012. № 7. С. 29–34.
Гриб В. П. Постановка мовного голосу. Луцьк, 2001. 26 с.
Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібн. Київ : Центр навч. літ-ри, 2005. С. 9-37.
Грещук В.В. Патріотичне виховання молоді на поетичних текстах про війну. Українознавство та етнопедагогіка: витоки, становлення та розвиток шкільництва на теренах Прикарпаття: матеріали обласної педагогічної науково-практичної конференції / авторка ідеї та упорядниця Л. Максим'як. Івано-Франківськ: Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Навчально-науковий інститут українознавства

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Науково-дослідний інститут українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2024. С. 27–32.
Ґрещук В.В. Формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти засобами поетичного тексту. Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки: зб. тез Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р. Київ: Грамота, 2024. С. 51–54.
Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення. Харків : Основа, 2013. 106 с.
Жданова М. Мовна культура молоді. Сучасна молодь: проблема чи надія / ред. та упоряд. Л. Кудіна, Л. Яцюк. К., 2010. С. 95–100.
Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посібн. Київ: ЦНЛ, 2005. 224 с.
Костик Л. Б. Культура наукової мови: курс лекцій. Чернівці: Зелена Буковина, 2011.
Левченко О. Науковий стиль : культура мовлення: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 204 с.
Мороз П. Культура мови – культура людини. Наука і суспільство. 2007. № 9–10. С. 35–39.
Петрович А., Ковтун М. Комунікативна культура викладача та проблеми у комунікації зі студентами у вищих навчальних закладах. Вісник Київського національного університету ім. Т.Шевченка. Київ, 2017. Вип. 1(1). С. 63–66.
Пілецький В. Практичні завдання з фонетики та фонології сучасної української літературної мови. Львів, 2001. С. 4–21.
Сащак Н. Культура мови та мовлення людини. Рідна школа. 2006. № 3. С. 43–46.
Семеног О. М. Культура наукової української мови : навч. посібн. / за ред. Л. І. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 252 с.
Семеног О. М. Культура наукової української мови і літератури : навч. посібн. Київ : Академія, 2010. 216 с.
Стилістика української мови. Короткий словник термінів / уклала Валентина Грещук. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 82 с.
Струганець Л. Мова. Культура. Взаєморозуміння : зб. наук. праць. Дрогобич, 2012. Вип. II. С. 229–236.
Струганець Л. Мовнокомунікативна компетентність учителя-лідера : навч. посібн. Київ : ДП НВЦ "Пріоритети", 2016. 40 с.
Терещенко С. Як вчимось сьогодні, так живемо завтра (про мовну норму в освітній літературі). Культура слова. Київ : Інститут української мови Національної академії наук України, 2011. С. 180–185.
Філіпчук М. В. Культура мовлення в умовах білінгвізму: тези. Чернівці : Буковинський державний фінансово-економічний університет, 2012. 3 с.
Чмут Т., Чайка Г. Вербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет. Етика ділового спілкування. Київ, 2002. С. 107–117.
Шутак Л. Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : навч. посібн. Чернівці, 2012. 182 с.

Додаткові електронні ресурси
—

Детальна інформація щодо навчальної дисципліни висвітлена у робоча програма навчальної дисципліни https://kul.cnu.edu.ua/opys-osvitnoi-prohramy/

Викладач **Грещук Валентина Василівна**